

Услови за осигурување на живот со повеќекратна уплата на премија каде договорувачот на осигурувањето го сноси инвестициониот ризик

I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1.

- (1) Со овие Услови за осигурување на живот со повеќекратна уплата на премија каде договорувачот на осигурувањето го сноси инвестициониот ризик (во понатамошниот текст: Услови) се дефинираат меѓусебните односи на учесниците во Договорот за осигурување на живот.
- (2) Овие Услови се составен дел од Договор за осигурување на живот со повеќекратна уплата на премија каде договорувачот на осигурувањето го сноси инвестициониот ризик (во понатамошниот текст: осигурување на живот или осигурување) кое договорувачот на осигурувањето (во понатамошниот текст: договорувач) го склучил со Кроациа Осигурување АД Скопје, Друштво за осигурување на живот (во понатамошниот текст: осигурувач).

Член 2.

Одделните поими кои се користат во овие Посебни услови го имаат следното значење:

- **понуда** е предлог за склучување на договор за осигурување на живот и се поднесува во пишана форма на образец на осигурувачот;
- **понудувач** е лице кое поднесува пишана понуда на осигурувачот;
- **договорувач** е лице кое склучува договор за осигурување со осигурувачот.
- **осигуреник** е лицето на чиј живот се однесува осигурувањето и од чие доживување или смрт зависи исплатата на договорената осигурена сума;
- **корисник на осигурувањето** е лицето во чија корист се договара осигурувањето и на кое му се исплатува договорената осигурена сума;
- **договорена осигурена сума** (во понатамошниот текст: осигурена сума) е обврска на осигурувачот утврдена со договорот за осигурување, односно со полисата на осигурувањето и овие Услови;
- **полиса** е исправа за склучениот договор за осигурување на живот;
- **премија** на осигурувањето е износ што договорувачот е должен да му го плати на осигурувачот врз основа на договорот за

осигурување на живот. Премијата се состои од инвестициски дел, премија за покрите на осигурување на ризик од смрт и административни трошоци.

-**Инвестицискиот дел** на премијата е наменет за купување на удели во фонд односно фондови. Сопственик на уделите во инвестицискиот фонд односно фондови е Кроациа Осигурување - Живот АД Скопје;

-**Премијата за покрите на ризик од смрт** ги покрива годишните трошоци за осигурување, а висината се утврдува со тарифник на Осигурувачот;

-**Административните трошоци** се пресметуваат од вкупниот износ на премијата за секоја година од времетраење на договорот за осигурување;

-**Друштво за управување со инвестициски фондови** е акционерско друштво со седиште во Република Македонија кое има дозвола од Комисијата за хартии од вредност за вршење на работи за основање и управување со инвестициски фондови;

-**Инвестициски фонд** се здружени парични средства наменети за инвестирање, прибрани од инвеститори преку јавен повик или приватна понуда, со кои за сметка на инвеститорите управува друштво за **управување со инвестициски фондови**;

-**Проспект** на фондот е документ во кој се содржани сите информации битни за носење на информирана одлука за вложување во фонд, а посебно детални информации за стратегијата на вложување на имотот, целите и инвестиционата политика на фондот, како и профилот на вложувањата за кои е наменет фондот и ризиците поврзани за вложувањата. Ажурирана верзија на проеспектот се наоѓа на интернет страницата на осигурувачот и друштвото за управување со инвестициски фондови заедно со останатите документи на инвестицискиот фонд;

-**Документот со клучни информации** ги содржи сите клучни информации за ова осигурување на живот, а се доставува на договорувачот на осигурувањето при склучување на договор за осигурување на живот како би можел договорувачот да донесе одлука за склучување

на договор за осигурување на живот. Ажурирана верзија на документот со клучни информации се наоѓа на интернет страницата на осигурувачот;

- **Цена на уделот** на фондот е вредност на уделот на фондот, а се пресметува на начин одреден со законот кој го регулира работењето со фондови и проспектот на фондот;

- **Рата на премија** е износ на уплата на делот на годишната премија согласно со договорот за осигурување на живот;

- **Референтен ден на ратата** е денот на кој се утврдува референтниот број на удели, односно денот на кој се врши купување на удели. Денот на купување на удели е најдоцна петтиот работен ден по завршување на месецот во кој е уплатена премијата.

- **Референтниот број на рати на удели** е бројот кој се добива кога инвестицискиот дел на секоја рата на премијата ќе се подели со цената на уделите во фондот на референтниот ден на ратата/денот на купување на удели;

- **Референтниот број на удели** е збир на сите референтни броеви на рати на удели, за дотогаш уплатените рати на премија;

- **Вредноста на референтниот број** на удели на одреден датум се добива кога референтниот број на удели ќе се помножи со цената на уделот на фондот на тој датум;

- **Надоместот во случај на смрт** е обврска на осигурувачот во случај на смрт на осигуреникот и претставува збир од осигурената сума за случај на смрт и вредноста на референтниот број на удели по вредност од петтиот работен ден по денот на поднесување на барањето за штетен надомест;

- **Надоместот за доживување** е обврската на осигурувачот во случај на доживување на осигуреникот и претставува вредноста на референтниот број на удели на денот на истек на осигурувањето;

- Известување за бројот и вредноста на референтниот број на удели се доставува на Договорувачот по писмен пат еднаш годишно, но по истек на три години по почеток на осигурувањето.

Член 3.

(1) Осигурувањето на живот со повеќекратна уплата на премија каде договорувачот на осигурувањето го сноси инвестициониот ризик е вид на осигурување каде инвестициската и осигурителната компонента се одвоени.

Инвестицискиот дел е директно врзан за цената на уделот на инвестицискиот фонд односно фондови и движењето на цената на уделот ја одредува неговата парична вредност. Осигурителниот дел претставува осигурување на живот во случај на смрт со одредено траење.

(2) Инвестицискиот дел од премијата за осигурување на живот се инвестира во инвестициски фонд односно фондови. На референтниот ден на ратата се пресметува референтниот број на удели, со кој се поврзува паричната вредност на полисата.

(3) Осигурувачот има обврска на договорувачот да му исплати паричен износ во висина на вредноста на референтниот број на удели во согласност со обврските од член 27. Став (5) и (6) од овие Услови.

(4) Со договорот за осигурување на живот договорувачот се обврзува на осигурувачот да му уплаќа премија за осигурување преку повеќекратен начин на плаќање на премијата, а осигурувачот се обврзува, со настанување на осигурен случај да ги исполни своите обврски.

(5) Согласно овие Услови можат да се осигураат здрави лица од навршени 18 (осумнаесет) години и тоа од првиот ден во месецот по месецот во кој осигуреникот стекнал право на осигурување на својот живот, па се до завршување на календарската година во која осигуреното лице навршува 65 (шеесет и пет) години.

(6) Лицата од став (5) на овој член, зависно од висината на осигурената сума, како и болни лица можат да се осигураат исклучително врз основа на процена на ризикот на осигурувачот, со примена на одредбите на Посебните услови за осигурување на зголемени ризици (анормален ризик) за осигурување на живот.

(7) Покрај осигурување на живот по овие Услови може да се договори и дополнително осигурување од последици на несреќен случај, согласно Дополнителните услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај со осигурување на живот, дополнително осигурување од тешки болни состојби со осигурување на живот, согласно Дополнителните услови за осигурување од тешки болни состојби со осигурување на живот, како и дополнително осигурување од малигни болести со осигурување од живот согласно Дополнителните услови за

осигурување од малигни болести со осигурување на живот.

- (8) Сите изјави и барања на договорните страни се поднесуваат исклучително во писмена форма, а се смета дека се поднесени оној ден кога ги примила договорната страна до која се упатени. Во случај ако изјавата или барањето се доставува по пошта, како ден на приемот, за секоја договорна страна, се смета датумот на поштенскиот жиг.

II ПОНУДА

Член 4.

- (1) Понудата за осигурување, поднесена на образец на осигурувачот, е составен дел на договорот и ги содржи сите битни елементи на договорот.
- (2) Понудата мора да се исполни потполно, вистинито и точно, и во неа мора да се наведат сите факти значајни за преземањето на ризиците и склучувањето на договорот.
- (3) Осигурувачот има право, по приемот на понудата, да побара и дополнителни податоци, односно утврдување на дополнителни факти битни за склучување на договорот, вклучувајќи и лекарски преглед на осигуреникот.
- (4) Осигуреникот мора да ја потпише понудата во случај кога договорувачот не е воедно и осигуреник.

Член 5.

- (1) Писмената понуда за склучување на договорот го обврзува осигурувачот да одговори на понудата 8 (осум) дена од денот кога осигурувачот ја примил понудата за осигурување и дополнителна документација доколку е потребна без лекарски преглед, а ако е потребен лекарски преглед, тогаш за време од 30 (триесет) дена сметано исто така од денот кога ја примил понудата и дополнителна документација доколку е потребна. Ако осигурувачот во тој рок не ја одбие понудата, која не отстапува од условите на осигурувачот под кои се склучува предложеното осигурување, ќе се смета дека ја прифатил понудата и дека договорот е склучен.
- (2) Договорувачот, како и самиот осигуреник, должни се со писмен извештај да го известат осигурувачот ако во периодот од поднесувањето на понудата до склучувањето на договорот настапи зголемување на опасноста по здравјето или животот на осигуреникот, како што е

потешко заболување или повреда на осигуреникот или промена на професијата или занимање со спорт.

- (3) Осигурувачот го задржува правото да ја одбие понудата за осигурување без наведување на причините за одбивање на понудата, а понудата со приложените документи, освен документите предадени во оригинал, не му се враќаат на договорувачот.

III ПОЛИСА

Член 6.

- (1) Полисата за осигурување содржи: назив на осигурувачот, име и презиме или назив на договорувачот, име и презиме на осигуреникот и датум на раѓање, осигуран случај, почеток и истек на осигурувањето, осигурена сума во случај на смрт, годишна премија на осигурувањето, корисник во случај на смрт односно доживување, името на Друштвото за управување со инвестицискиот фонд односно фондови, назив на фонд односно фондови.
- (2) Полисата за осигурување на живот е доказ за склучен договор за осигурување на живот.
- (3) Договорот за осигурување на живот е склучен кога договорувачот и осигурувачот потпишале понуда за осигурување на живот.
- (4) Потписите на договорувачот и осигуреникот на понудата за осигурување на живот се сметаат за потпис на полисата.
- (5) Составен дел на договорот за осигурување на живот се понудата, полисата и овие Услови, Документ со клучни информации како и Согласност од Договорувачот. Доколку со осигурувањето на живот се договори и дополнително осигурување од последици на несреќен случај, составен дел се и Дополнителните услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај со осигурување на живот. Доколку со осигурување на живот се договори и дополнително осигурување од тешки болни состојби со осигурување на живот, составен дел се и Дополнителните услови за осигурување од тешки болни состојби со осигурување на живот. Доколку се договори и дополнително осигурување од малигни болести со осигурување од живот составен дел се Дополнителните услови за осигурување од малигни болести со осигурување на живот. Доколку осигурувачот проценил зголемен ризик

согласно член 3 став (б) од овие Услови, составен дел на договорот се и Посебните услови за осигурување на зголемен ризик (анормален ризик) со осигурување на живот.

Член 7.

- (1) Полисата може да гласи на одредено лице или по наредба, но не може да гласи на доносителот.
- (2) Осигурувачот издава полиса во еден примерок.

IV ПОЧЕТОК И ИСТЕК НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 8.

- (1) Осигурувањето започнува во 0,00 часот, оној ден кој е наведен во полисата како почеток на осигурувањето, првиот ден во месецот кој следи по месецот на склучување на договорот и уплата на првата рата од премијата за осигурување.
- (2) Обврската на осигурувачот започнува 0,00 часот на денот кој во полисата е наведен како почеток на осигурувањето, само во случај до тогаш да биде платена во целост првата рата од премијата.
- (3) Осигурувањето на живот трае се додека не настапи смрт на осигуреникот, но најдолго до 00:00 часот на денот кој е наведен на полиста како ден на истек на осигурувањето.
- (4) Исклучок од одредбите од овој член, во периодот од примање на понудата за осигурување на живот при уплатена прва рата за премија и почетокот на осигурувањето според овие Услови, осигуреникот има привремена осигурителна заштита во случај на смрт од несреќен случај. Привремената осигурителна заштита одговара на осигурителната сума која е наведена во понудата, но не може да биде поголема од денарска противвредност од 10.000,00 ЕУР по среден курс на НБРМ на денот на исплатата, и се исплаќа само во случај ако осигуреникот за време на поднесување на понудата за осигурување на живот бил во потполност способен за работа и доколку не бил на лекување или на лекарска контрола или доколку боледувал од одредена болест поради која не би бил примен во осигурување. Доколку на едно лице се понудени повеќе осигурувања на живот, горната граница на привремената заштита не смее да биде поголема од денарска противвредност од 10.000,00 ЕУР по среден курс на НБРМ на денот на исплатата.
- (5) Доколку за склучување на осигурувањето потребно е да се спроведе лекарски преглед врз

основа на одредбите од член 3 став (б) од овие Услови, привремената осигурителна заштита започнува од денот кога потребните резултати и мислења од лекарскиот преглед ќе пристигнат кај осигурувачот.

- (6) Привремената осигурителна заштита престанува со почетокот на обврската на осигурувачот од став (2) од овој член или со одбивање на понудата.
- (7) Во случај на смрт поарди болест на осигуреникот пред почеток на осигурувањето на живот ќе се врати уплатената премија.

V ПРЕМИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 9.

- (1) Премијата за осигурување и осигурената сума за случај на смрт ги договараат договорувачот и осигурувачот врз основа на податоците за премијата, важечкиот ценовник, пристапната старост на осигуреникот и траење на осигурувањето.
- (2) Пристапната старорост е разлика помеѓу календарската година од почетокот на осигурувањето и календарската година на раѓање на осигуреникот.
- (3) Кај зголемениот ризик можно е да се договорот дополнителни премии или посебни услови.
- (4) Премијата на осигурувањето и осигурената сума за случај на смрт се одредуваат во евра, кои на денот на исплата се исплаќаат во денарска противвредност по среден курс на НБРМ на денот на исплатата.
- (5) Договорувачот е должен да ја плаќа премијата во договорениот рок и на договорениот начин, а осигурувачот е должен да ја прими премијата од секоја личност која има правен интерес премијата да биде платена.
- (6) Ратата за премијата се смета дека е уплатена оној ден кога осигурувачот ја примил премијата.
- (7) Ратата за премија се плаќа во полн износ без намалување на трошоците за платен промет.
- (8) Доколку е договорен подгодишен начин на плаќање на премијата, осигурувачот не пресметува дополнителен доплаток за подгодишен начин на плаќање.

VI ПОСЛЕДИЦИ ОД НЕПЛАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈАТА

Член 10.

- (1) Ако договорувачот не ја плати премијата ниту 5 (пет) месеци по доспевањето, осигурувачот ќе го повика со препорачано писмо да ја плати доспеаната премија во рок од 30 (триесет) дена од денот на врачувањето на препорачаното писмо.
- (2) Ако во рокот утврден со препорачаното писмо од став (1) на овој член доспеаната премија не ја плати договорувачот ниту тоа го направи некое друго заинтересирано лице, осигурувачот може:
 1. Со изјава да го раскине договорот за осигурување на живот, ако премијата била платена за помалку од 3 (три) години и во кој случај до тогаш платената премија не се враќа на договорувачот, или
 2. Со изјава да го извести договорувачот дека осигурувањето на живот, продолжува понатму без плаќање на премијата во случај каде се исполнети претоставките за капитализирање согласно став (3) член 22 од овие Услови.

VII ИЗБОР НА ФОНД

Член 11.

- (1) Договорувачот при склучување на договорот за осигурување на живот ги избира инвестициските фондови кои се наведени во понудата и кои се управуват од соодветното Друштво за управување со инвестициски фондови наведено во понудата. Договорувачот на осигурувањето го презема инвестицискиот ризик при промена на вредноста на инвестициските удели.
- (2) Само во случај на настанување на неможност за спроведување на Договорот за осигурување поради причина во домен на избраниот инвестициски фонд односно фондови, согласно Законски прописи, осигурувачот ќе го извести Договорувачот за настанатата состојба и ќе го повика да избере промена на фонд односно фондови, само во рамки на фондовите со кои управува Друштвото за управување со инвестициски фондови наведено во понудата и полисата која е издадена при склучување на Договор за животно осигурување.

- (3) Доколку Договорувачот не достави писмено барање за промена на фонд во наведениот рок од известувањето:

- Осигурувачот вредноста на референтниот број на удели на денот на настанување на состојбата наведена во став 2 од овој член, ќе ја смета како паричен износ кој ќе се инвестира во друг фонд односно фондови со кои управува Друштвото за управување со инвестициски фондови наведено во понудата и полисата која е издадена при склучување на Договор за животно осигурување.

- Само во случај доколку не постои можност за распределба на премијата во други фондови од Друштвото за управување со инвестициски фондови наведено во понудата и полисата која е издадена при склучување на Договорот за животно осигурување, а тоа е во случај Друштвото за управување со фондови да престане да ја врши дејноста за која е регистрирано, тогаш осигурувачот вредноста на референтниот број на удели на денот на настанување на состојбата наведена во став 2 од овој член ќе ја смета како паричен износ се до избор на нов фонд од страна на Договорувачот од листа на фондови одредени од страна на осигурувачот.

- (4) Договорувачот може да побара промена на фонд во рамки на фондовите со кои управува Друштво за управување со инвестициски фондови кое е наведено во понудата и полисата која е издадена при склучување на Договорот за животно осигурување. Промената на фонд односно фондови се врши без надомест.

VIII РАСПРЕДЕЛБА НА ПРЕМИЈАТА

Член 12.

- (1) Уплатената премија за осигурување намалена за премијата за покривање на ризикот од смрт како и административните трошоци го сочинуваат инвестицискиот дел од премијата, а се користи за инвестирање во инвестициски фонд односно фондови.
- (2) Референтниот број на удели на ратата зависи од цената на уделот на референтниот ден на ратата, а се пресметува од инвестицискиот дел на ратата на премијата и цената на уделот на референтниот ден на ратата.

IX РЕФЕРЕНТЕН БРОЈ НА УДЕЛИ

Член 13.

- (1) Осигурувачот за секоја полиса го следи референтниот број на удели и вредноста на референтниот број на удели.
- (2) Основицата за пресметка на вредноста на референтниот број на удели го сочинува референтниот број на удели и цената на уделите на инвестицискиот фонд односно фондови која важи на денот на пресметка. Валутата на цената на уделите на инвестицискиот фонд односно фондови е изразена во денари.
- (3) Вредноста на референтниот број на уделите на денот на пресметка се добива кога ќе се помножат референтниот број на удели и цената на уделот на инвестицискиот фонд на денот на пресметка.
- (4) Осигурувачот извршува пресметка на референтниот број на удели еднаш месечно. По отпочнувањето на осигурувањето и уплата на износот на ратите за премиите за осигурување, осигурувачот го пресметува референтниот број на уделот за ратата на референтниот ден на ратата.
- (5) Во случај на истек на осигурување, осигурувачот ја извршува пресметката на вредноста на референтниот број на денот на денот на истекот на осигурувањето.
Во случај на смрт на осигуреното лице кога пријавата е примена во текот на периодот на осигурување, осигурувачот ја пресметува вредноста на референтниот број на удели на петтиот работен ден од кога е поднесена пријавата.
Во случај на смрт на осигуреникот, ако пријавата е примена по истекот на договорот за осигурување, осигурувачот ја пресметува вредноста на референтниот број на уделите на денот на истек на осигурувањето.
Во случај на откуп на осигурувањето, осигурувачот ја пресметува вредноста на референтниот број на удели на првиот следен работен ден од кога е поднесено барањето.
- (6) Осигурувачот ќе го извести договорувачот во писмена форма за бројот и вредноста на референтниот број на удели на последниот работен ден од календарската година еднаш годишно по истекот на календарската година, започнувајќи по изминати три години од почеток на осигурувањето.

X ОБВРСКИ НА ДОГОВОРУВАЧОТ

Член 14.

- (1) Договорувачот е должен при склучување на договорот да му ги пријави на осигурувачот сите околности кои се значајни за оцената на ризикот, а кои му се познати или не можеле да му останат непознати.
- (2) Ако договорувачот на осигурувањето не го извести во писмена форма осигурувачот за промена на адресата, електронската адреса и местото на плаќање на премијата, најдоцна 3 (три) дена по извршената промена, осигурувачот го задржува правото известувањата да ги испраќа на последната позната адреса дадена од договорувачот.
- (3) Ако договорувачот не постапи според одредбата на став (2) од овој член, сите последици од известувањата испратени на последната изјавена адреса или електронска пошта на договорувачот влегуваат во сила како договорувачот да ги примил.

XI НЕТОЧНА ПРИЈАВА

Член 15.

- (1) Ако договорувачот намерно извршил неточна пријава, односно дал неточни податоци, или намерно премолчил некоја околност од таква природа што осигурувачот не би склучил договор да знаел за правата состојба на работите и околностите, осигурувачот може да бара поништување на договорот во текот на првите 2 (две) години од траење на осигурувањето односно, доколку се работи непредвидлив факт кој е од таква природа што би влијаел само на висината на премијата, осигурувачот може да предложи намалување на осигурениот износ сразмерно на зголеменаиот ризик.
- (2) Во случај на поништување на договорот за осигурување на живот согласно став (1) од овој член, осигурувачот ја задржува наплатената премија и има право да побарува премија за периодот на осигурување за кој барал поништување на договорот за осигурување на живот, но е обврзан на исплата на надомест доколку до тој ден настапи осигурен случај.
- (3) Правото на осигурувачот утврдено во став (1) од овој член престанува ако во рок од 3 (три) месеци од денот на дознавањето за неточноста на пријавата или за премолчувањето не му

изјави на договорувачот дека има намера да се користи со тоа право.

- (4) Доколку на осигурувачот во период на склучување на договорот за осигурување на живот му биле познати околностите кои се значајни за проценка на ризик, а кои договорувачот неточно ги пријавил или ги премолчил, не може да се повикува на неточна пријава или премолчување. Истото важи во случај кога осигурувачот дознал за тие околности во текот на траење на осигурувањето, а не се послужил со законските овластувања.

Член 16.

- (1) Ако договорувачот доставил неточна пријава, односно дал неточни податоци, или пропуштил да ги даде бараните известувања, а тоа не го извршил намерно, осигурувачот може за време на траењето на осигурувањето, по свој избор, во рок од еден месец од дознавањето за неточноста или непотполноста на пријавата, да изјави дека го раскинува договорот или да предложи зголемување на премијата во размер со зголемениот ризик.
- (2) Доколку договорот за осигурување на живот е прекинат врз основа на изјавата на осигурителот, осигурувањето истекува по 14 (четиринаесет) дена од датумот на кој осигурувачот го известил договорувачот за неговата изјава за престанок на договорот за осигурување на живот и, во случај на предлогот на осигурувачот да ја намали осигурената сума, раскилот на Договорот настапува согласно Закон за облигациони, доколку Договорувачот не го прифати предлогот во рок од 14 (четиринаесет) дена од денот на приемот на Предлогот.
- (3) Во случај на раскинување на договорот за осигурување на живот според одредбите на овој член, осигурувачот е должен да го врати делот од премијата кој се однесува за времето до крајот на осигурувањето.
- (4) Ако осигурениот случај се случил пред неточност или некомплетност на пријавата или откако е утврден, но пред раскинувањето на договорот за осигурување на живот или договорот за зголемување на премијата, осигурениот износ се намалува до степенот на

платената премија и премијата што треба да се плати.

Член 17.

- (1) Договорот за осигурување на живот е ништовен и осигурувачот е должен да ја врати примената премија ако за време на склучувањето на договорот се неточно пријавени годините на старост на осигуреникот, а неговите вистински години на старост ја надминуваат границата до која осигурувачот склучува договор за осигурување на живот.
- (2) Ако е неточно пријавено дека осигуреникот има помалку години, а неговите вистински години на живот не ја надминуваат границата до која осигурувачот склучува договор за осигурување на живот, договорот е важечки, а осигурената сума се намалува во размер помеѓу договорената премија и премијата предвидена за осигурување на живот на лице кое има години колку и осигуреникот.
- (3) Ако осигуреникот има помалку години отколку што е пријавено при склучување на договорот, премијата се намалува на соодветниот износ, а осигурувачот е должен да ја врати разликата помеѓу примените премии и премиите на кои има право.

XII ОБВРСКИ НА ОСИГУРУВАЧОТ

Член 18.

- (1) Осигурувачот е обврзан согласно договорот за осигурување на живот да исплати на корисникот:
1. Во случај на смрт:
 - 1.1 цела осигурена сума зголемена за вредноста на референтниот број на удели, независно од изминатото време на траењето на осигурувањето:
 - 1.1.1 за осигурување договорено врз основа на лекарски преглед
 - 1.1.2 доколку настапи смрт како последица на несреќен случај
 - 1.1.3 заради бременост или породување
 - 1.2 половина од осигурената сума зголемена за вредноста на референтниот број на удели во осигурување на живот договорено без лекарски преглед, доколку смртта настапила како последица од болест во првите 6 (шест) месеци од

траењето на договорот за осигурување, цела осигурена сума зголемена за вредноста на референтниот број на удели во осигурување на живот договорено без лекарски преглед, доколку смртта настапи како последица на болест по истекот на рокот од 6 (шест) месеци од траење на осигурувањето.

2. Осигурена сума за доживување – вредноста на референтниот број на удели по истек на осигурувањето доколку осигуреникот го доживее истекот на осигурувањето.

XIII ИСКЛУЧУВАЊА И ОГРАНИЧУВАЊА НА ОБВРСКИТЕ НА ОСИГУРУВАЧОТ

Член 19.

- (1) Осигурувачот не е должен да ја плати осигурената сума во случај на смрт, туку само вредноста на референтниот број на удели ако:

1. Осигуреникот изврши самоубиство во првата година на траење на осигурувањето;
2. Корисникот на осигурувањето намерно предизвика смрт на осигуреникот во случај кога исплатата се врши на наследници на договорувачот.
3. Договорувачот извршил неточна пријава при склучување на договорот, а согласно точка XI од овие Услови.

Член 20.

Во секој случај, осигурувачот не е должен да ја исплати осигурената сума, туку само вредноста на референтниот број на удели на договорувачот ако настапи смрт на осигуреникот:

1. Како последица на војна или воена операција односно конфликт во војна и слични ситуации;
2. Заради делување на мини и бомби од сите видови и друго воено оружје;
3. Како последица на востание, немир и насилства кои настануваат од такви настани;
4. Извршување на смртна казна.

XIV ПРАВА НА ДОГОВОРУВАЧОТ ПРЕД НАСТАНУВАЊЕ НА ОСИГУРЕН СЛУЧАЈ

Член 21.

- (1) Договорувачот може во писмена форма најдоцна 60 (шеесет) дена пред почетокот на новата осигурителна година да побара промена

за исклучување или вклучување на дополнителни осигурувања

- (2) Договорувачот може во писмена форма да побара промена на корисник во случај на смрт и доживување на осигуреникот.
- (3) Осигурувачот може да го одбие барањето на договорувачот.

Член 22.

- (1) Договорувачот може да побара капитализација без дополнително плаќање на премијата. Во таков случај, осигуреникот е осигуран во случај на смрт и доживување во висина на референтниот број на удели.
- (2) Референтниот број на уделот од ставот (1) на овој член се утврдува на денот на капитализација.
- (3) Капитализација е можна ако од почеток на договорот за осигурување изминале најмалку 3 (три) години и е платена премија за најмалку 3 (три) години.
- (4) Осигурувачот писмено ќе го извести договорувачот за референтниот број на удели на избраниот инвестициски фонд односно фондови и вредноста на референтниот број на удели на денот на капитализација.
- (5) Со исклучувањето престануваат да важат дополнителните осигурувања.

Член 23.

- (1) Осигурувачот е должен на писмено барање на договорувачот да ја исплати откупната вредност на полисата, но само доколку се поминати три (3) години од договорот за осигурување на живот и ако е платена премија за најмалку 3 (три) години.
- (2) Откупната вредност на полисата одговара на вредноста на референтниот број на удели на референтниот ден на откупот. Референтен ден на откуп е следниот работен ден по прием на барањето за откуп.
- (3) Почнувајќи од приемот на барањето за откуп, престанува да важат сите дополнителни осигурувања. Осигурувачот има обврска само да ја исплати вредноста на откупот на осигурувањето во рок од 14 дена по прием на барањето за откуп.
- (4) Барањето за откуп се пополнува на формулар на осигурувачот и со него се поднесува:
 1. Оригинал полисата за осигурување на живот

2. Копија од лична карта, согласно Закон
3. Копија од трансакциска сметка на договорувачот.

XV ОБНОВА НА ДОГОВОРОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ

Член 24.

- (1) Осигурувањето на живот кое престанало да важи поради раскинување на договорот за осигурување на живот или било претворено во осигурување без понатамошно плаќање на премијата (капитализација), може да се обнови по писмено барање на договорувачот, најдоцна во рок од 12 (дванаесет) месеци по истекот на месецот за кој е платена последната премија
- (1) Осигурувањето од став 1 на овој член може да се обнови само ако до денот на обновата се платени сите достасани премии под услов здравствената состојба на осигуреникот да е поволна за прифаќање во осигурувањето.
- (2) Осигурувачот е должен да го прифати или одбие барањето за обнова во рок од 8 (осум) дена од денот на приемот на барањето и дополнителна документација доколку е потребна без лекарски преглед, а ако е потребен медицински преглед во рок од 30 (триесет) дена од денот на приемот на барањето и дополнителна документација доколку е потребна. Ако осигурувачот не го одбие барањето во рамките на овие рокови, се смета дека го прифаќа.
- (3) Ако барањето е поднесено во рок од 6 (шест) месеци од истекот на месецот за кој е платена последната премија, осигурувачот е должен да го прифати барањето без оглед на здравствената состојба на осигуреникот.
- (4) Обврската на осигурувачот од обновениот договор за осигурување на живот започнува во 24:00 часот на денот кога осигурувачот го прифатил барањето за обновување ако се исполнети сите претпоставки за продолжување на договорот за осигурување на живот.
- (5) Доколку осигуреникот изврши самоубиство во период од една година од денот на обновување на договорот за осигурување на живот, осигурувачот ја исплаќа само вредноста на референтниот број на удели.

XVI РАСПОЛАГАЊЕ СО ПРАВАТА ОД ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 25.

- (1) Договорувачот има право на сите права од склучениот договор за осигурување на живот се додека не настане осигурен случај.
- (2) Сите изјави и барања на договорувачот се обврзувачки за осигурувачот доколку се дадени во пишана форма или на образец на осигурувачот, и примени се од страна на осигурувачот пред да настапи осигурениот случај.
- (3) Доколку корисникот почине пред настанување на осигурен случај, осигурената сума во случај на смрт не му припаѓа на неговите наследници туку на следниот корисник, и ако тој не е назначен, тогаш на договорувачот или на наследници на договорувачот.
- (4) Право на надомест според договорот за осигурување на живот може да се пренесе на друго лице пред настанување на осигурен случај, но потребна е писмена согласност од договорувачот во која се наведува името и презимето на лицето на кое се пренесува правото.

XVII ПРИЈАВА НА ОСИГУРЕН СЛУЧАЈ

Член 26.

- (1) Осигуреникот или корисникот должни се по настапот на осигурениот случај да поднесат до осигурувачот писмена пријава во рок од 14 (четиринаесет) дена од денот на настанот.
- (2) Пријавата се пополнува на образец на осигурувачот и со неа се поднесуваат следните документи:
 1. оригинал на полисата за осигурување на живот,
 2. доказ за датумот на раѓање на осигуреникот
- (3) Копија од трансакциска сметка на корисникот.
 1. ако настапила смрт на осигуреникот:
 - извод од матичната книга на умрените или некоја друга соодветна службена исправа која ја докажува смртта на осигуреникот,
 - доказ за причината на смртта,
 - потврда од лекарот кој последен го лекувал умрениот,
 - решение за наследување, ако како

корисници со полисата се одредени законски наследници,

- доказ за сродството, ако корисникот не е одреден со именување.

(4) Осигурувачот има право да бара и други докази потребни за утврдување на правото на исплата.

(5) Подносителот на пријавата ги сноси трошоците кои настанале во врска со пријавувањето на осигурениот случај.

XVIII ИСПЛАТА НА НАДОМЕСТ

Член 27.

(1) Осигурувачот е должен да го исплати надоместокот по договорот за осигурување во рок од 14 (четрнаесет) дена од денот кога е примена пријавата за осигуран случај со сите исправи и докази пропишани со член 26, став (2) од овие Посебни услови.

(2) Во случај кога за утврдување на обврските на осигурувачот и нивниот износ потребно е определено време, односно ако неможе да се утврди основаност на обврската на осигурувачот или висината на надоместокот, осигурувачот е должен да го исплати надоместокот утврден со договорот во рок од 30 (триесет) дена од денот кога е примена пријавата за осигуран случај или во истиот рок да ја извести овластената личност дека барањето е неосновано.

(3) Осигурувачот е должен без одлагање да го исплати неспорниот дел од својата обврска на име аванс, ако не е во можност да го утврди вкупниот износ за исплата во рокот утврден во став (1) и (2) од овој член.

(4) Ако осигурувачот не го исплати надоместокот во роквите и начинот пропишан во ставовите (1), (2) и (3) од овој член, должен е за задоцнетата исплата да плати законска затезна камата.

(5) Вредноста на референтниот број на удели по доспевање на полисата се пресметува по цена на вредноста на уделите на инвестицискиот фонд на последниот ден на важност на осигурувањето. Во случај на смрт на осигуреникот, а пријавата е примена во текот на траење на осигурувањето, вредноста на референтниот број на удели се пресметува по согласно член 13 став (5) од овие Услови.

Во случај на смрт на осигуреникот, кога пријавата е примена по истекот на договорот за осигурување, вредноста на референтниот број на

удели се пресметува по цената на вредноста на уделите на инвестицискиот фонд на последниот ден на важност на осигурувањето.

(6) Ако за време на одредувањето на обврските постои контроверзност во врска со примена на даночните и други законски прописи осигурувачот веднаш ќе го плати неспорен дел од неговата обврска на име аванс.

(7) Кога осигурувачот ќе ја исплати осигурената сума на лицето кое на неа би имало право во случај кога корисникот не е одреден од страна на договорувачот, осигурувачот е ослободен од обврската на договорот, ако во моментот на исплата не знаел ниту можел да знае дека корисникот е одреден со тестамент или со некој друг акт кој не му е доставен. Корисникот има право да бара поврат на исплатата од лицето кое од осигурувачот ја примило осигурената сума.

XX КОРИСНИК

Член 28.

(1) Договорувачот го одредува корисникот во полисата.

(2) Корисникот не мора да биде одреден по име, туку е доволно во полисата да се наведени неопходните податоци за неговото одредување.

(3) Кога за корисници се одредени децата или потомците, користа им припаѓа и на оние кои се родени подоцна, а користа наменета на сопружникот му припаѓа на лицето кое било во брак со осигуреникот во моментот на неговата смрт.

(4) Ако корисникот е малолетно лице, осигурената сума им се исплаќа на родителите односно на законските старатели. Во случај на спор, осигурувачот има право да бара од родителите односно старателите да обезбедат решение од законодавното тело за старателство со кое се одредува лицето овластено за прием на договорената сума која му припаѓа на малолетното лице.

(5) Договорувачот може и со некој подоцнежен правен акт, вклучувајќи и тестамент, да именува лице на кое му припаѓа правото од договорот.

(6) Право на исплата на осигурената сума има само корисникот и тоа од самото склучување на договорот, без оглед на тоа како и на кој начин е одреден за корисник.

ХИХ ВАЛУТА НА ОБВРСКАТА

Член 29.

- (1) Ако премијата е договорена во ЕВРА, премијата се уплаќа во денарска противвредност по средниот курс на Народна банка на Република Македонија на денот на уплатата.
- (2) Вредноста на референтниот број на удели е изразена во денари
- (3) Осигурената сума за случај на смрт договорена во ЕВРА се исплаќа во денарска противвредност според средниот курс на Народна банка на Република Македонија на денот на исплата.

ХХ ИЗДАВАЊЕ НА ЗАМЕНСКА ПОЛИСА

Член 30.

- (1) Договорувачот е должен да го пријави кај осигурувачот исчезнувањето на полисата веднаш откако дознал дека исчезнала и да го објави нејзиното исчезнување во службен весник на Република Македонија
- (2) Осигурувачот издава заменска полиса во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на достава на Изјавата за губење на полисата.
- (3) Осигурувачот ги сноси сите трошоци за издавање на заменска полиса.

ХХИ. НАДОМЕСТОЦИ

Член 31.

- (1) Договорувачот е должен на осигурувачот однапред да му плати надомест за сите услуги кои посебно ги бара од осигурувачот во висина која тој ја одредува.
- (2) Договорувачот е должен, со договорената премија, да ги плати и сите придонеси и даноци воведени со прописите.

ХХИИ. ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИ

Член 32

(1) Во случај кога договорувачот, осигуреникот, односно корисникот на осигурувањето смета дека осигурувачот не се придржува кон одредбите од договорот за осигурување, истиот може да достави претставка со цел вонсудско решавање на настанатиот спор до:

- 1) Соодветна организациона единица надлежна за решавање на спорови меѓу договорни страни во рамките на друштвото за осигурување;

- 2) Служба за внатрешна ревизија во друштвото за осигурување;
 - 3) Организација за заштита на потрошувачи, и
 - 4) Агенција за супервизија на осигурување
- (2) Заемната согласност помеѓу осигурувачот и подносителот на претставката постигната во вонсудска постапката ќе биде во форма на меѓусебна спогодба.

Член 33.

- (1) Осигурувачот е должен да го почитува принципот на доверливост на информациите кои се достапни во процесот на постапување со претставките.

ХХИИИ. ЗАШТИТА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

Член 34

Сите лични податоци со кои Друштвото располага како резултат на склучувањето на договорите за осигурување ќе бидат користени и обработувани во согласност со Законот за заштита на личните податоци и во согласност со интерните акти за заштита на лични податоци кај КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ – АД за осигурување на Живот.

ХХИВ. ЗАСТАРЕНОСТ

Член 35

- (1) Рокот за застареност за поднесување на барање по договор за осигурување изнесува 5 години.
- (2) Застарувањето се смета дека настапило по истекот на годината во која било можно да се бара надоместокот.

ХХV ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 36.

За односите помеѓу осигурувачот, осигуреникот, договорувачот, корисникот и другите лица на кои се однесува, а не се уредени со овие Посебни услови, се применуваат одредбите на Законот за облигационите односи, Законот за Супервизија на осигурување и Законот кој го регулира работењето со инвестициски фондови.